

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De malis sacerdotibus fornicariis [et] concubinariis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

De sacramento

ministrare dōz hoīb. Quia s̄m Aplm
Omnes sunt administratorij spiritus. Sic
z sacerdotes habent ministrare dō die
noctūq; z hominib; cum sacramentis.

Secūdo q; angelus est vita purus sic et
quilibet sacerdos tenet esse castus: q̄ est
vita angelica. Amb. Qui nō nubūt ne
q; uxores ducūt sicut angeli in trīs sunt
Damascen. li. 4. Nuptijs abstinentia
est angeloz imitatio. Tertio angeli ha-
bēt informare z ammonere oēs p bonā
inspirationē. sic z sacerdotes p v̄bz dei
Quarto angeli habēt deū laudare. ps.
Laudate deū oēs angli. Sic z sacerdo-
tes q̄tidie sub peccō mortali tenent psol-
vere seprē horas canonicas i laudē dei.

C Octavo honorant eos i h q
sacerdos aliq̄ mō est s̄lis marie virgini.
Primo: q; sic brā maria p q̄nq; v̄ba cō-
cepti ihm xpm. Lu. i. Fiat mihi s̄m ver-
bū tuū. sic sacerdos pficit p q̄nq; v̄ba ve-
rū corp⁹ xpi. Et sic imediate post p̄sensū
marie fuit totus christ⁹ in vtero ei⁹. sic i
mediate post p̄lationē verborū p̄secrati-
onis transsubstantiat panis in verū cor-
pus xpi. Secūdo sic brā virgo post p̄uz
christū portavit in manib; suis: z in p̄se-
pe collocavit. et eū ecōverso leuavit Sic
sacerdos post cōsecrationē leuat xpm. z
locat eū ecōverso. z portat. z tractat eū
manib; suis. Tertio sicut brā virgo fu-
it sacrificata in vtero anq̄ cōcepit xpm p̄s
Sacrificavit tabernaculū suū altissim⁹.
sic sacerdos antea ordiat anq̄ p̄secrat.
q; sine ordie nihil cōsecraret Ergo late⁹
q̄ntūcūq; sc̄tis nihil ageret: et si v̄ba cō-
secratōis pferret. **D** Nono hono-
rauit eos sup angelos. z et; aliq̄ mō sup
dignitatē brē marie virgīs Primo in di-
gnitate custodie. Sacerdos em̄ hz cu-
stodire p̄les aīas. sic eps totū episcopa-
tū. papa totū mundū. pleban⁹ totā par-
rochiaz. Bern. **O** q̄ digni custodes q̄
tā sollicitate p̄vigilāt: vt aīa sibi creditas
a morte et na custodiāt. S; angelus tā-
tū habet custodire vnā aīam. Bernar.

Magna dignitas aīarū: vt vnaqueq;
ab ortu n̄itar; in custodia sui habeat an-
gelū deputatū. Secūdo in sumendo z tā-
gēdo corpus xpi. Angeloz em̄ est vidē
deū Dat. i. 8. Angeli eozū sp̄vident fa-
ciē patris mei q̄ in celis est. S; in h sac-
dos maior ē angelo. q; ille videt. iste autē
tractat: z cū hoc sumit. qd nūq; sic datū
est alicui anglo q; sic sumat. h̄ sufficit ei
deū cōtemplari. Tertio in cōsecrādo cor-
pus christi. In hoc sacerdos nō solū an-
gelos. h̄ etiā virgiem mariā m̄rem chri-
sti aliq̄ mō p̄cellit. **O** et nec alicui ange-
lo data est talis potestas pficiēdi corp⁹
xpi. Vñ minimus sacerdos in trīs p̄or
hoc qd nō p̄t maximus angelus in celo
Bern. **O** veneranda dignitas sac̄dotuz
in q; manib; dei filius tāq; i vtero vir-
ginis incarnatur. Greg⁹. Ille q̄ creauit
me: dedit mihi creare se mediatē me. **O**
venerabilū manūū sc̄ritudo. z felix exer-
citiū. vbi sac̄dos tractat dei filiū. Aug⁹
dicit q; in cōsecratione sacre hostie tota
curia celestis sibi seruit: z dñs celi ad euz
descēdit. Amb. sup lucā. Non dubites
assistere angelos qñ assistit xps in altari.
S; qñ immolat. Vñ xps p̄t dicere cū li-
bet sacerdoti illd̄ Esa. 5. Quid vltra de
hui faceret non feci. zc.

D e malis sacerdotib; fornicarijs
et p̄cubinarijs.

Querit vtz ordiat⁹ ex̄is in peccō
mortali possit sine peccō vti ordi-
ne suscepto. Rūdeo s̄m Tho.
in. 4. di. 24. Nō p̄t. nā fac̄ ē illud p̄ce-
ptū. Deut. 16. Iuste qd iustū ē exeqr̄is.
Indigne em̄ sac̄ p̄tractat. Neq; i h̄ ali-
q̄s p̄t disp̄sare. q; ē de iure naturali: vt
hō sc̄tā sc̄tē p̄tractet. Vñ tal̄ q̄tiēs actū
alicui⁹ ordis facit peccat mortalit̄. vt q̄
tāgit res sacras q̄li suo v̄res officio pec-
cat mortalit̄. Sec⁹ at si aliq̄ necessitate
aliq̄d sac̄ p̄tingeret v̄l exeqr̄et i illo ca-
su q̄ etiā laicis liceret: puta si baptizac̄
in articulo necessitat; v̄l corp⁹ xpi d̄ terra
colligeret. Cōcordat Al. z Raymūd⁹.

Sciendū q̄ ex tā dictis certissime cō/ stat q̄ sacerdos fornicari? etiā q̄ntūcū/ q̄ occulte? v̄l etiā sacerdos exns sciēter in quocūq; peccō mortali nō dū peccāri tus nec dignā agēs p̄niam vt optet i eo q̄ baptizat ā absoluit? sc̄itētes v̄l p̄dicat aut m̄rimonia solēnzat: vel sacm̄ eu/ charistie v̄l extreme vnctionis p̄bet. vel mortuos sepelit. aut mulieres post ptuz iroduc̄. v̄l aquā. v̄l salē i d̄nica exorci/ zat. aut p̄lm̄ aspgit. v̄l cādelas in festo purificatiōis aut ramos i die palmaz v̄l ignē aut cereū v̄l baptismū in vigilia pa/ sche v̄l p̄thecostas b̄ndicit. v̄l q̄d ma/ ius oib; his ē missaz celebrat. aut sacm̄ eucharistie p̄secrat atq; sumit. In oib; istis nec nō actib; alijs q̄ sacris ordinib; h̄ annexi. aut in q̄libet ipoz singularit̄ quēlibet exercēdo peccat mortalit̄. Et toties q̄nties aliq̄ actū vt minister ecclē exequit̄ z exercet sic ex dicit̄ sc̄i Tho. d̄ agno. vt sup̄ manifestissime cōprobat̄ ac etiā nō solū in p̄scriptis actib;. h̄ etiā fm̄ Dionisiū q̄n̄ z q̄ntiens ad aliquem h̄mōi actū exercendū aliquā vestē iduit siue sumit. v̄l albā v̄l manipulū v̄l sto/ lā aut casulā. aut alias sacras vestes cō/ munis v̄l diuisim. Q̄d reuera sat̄ ē hor/ rendū z stupēdū atq; etiā piculosū val/ de. In talib; videlicet statu atq; dignitate totz tātis crimib; subiacere atq; i p̄lica/ ri. V̄n nō i merito d̄r. Quāto altior gra/ dus tāto sublimior casus. **S**acerdos incōtinēs z fornicari? ē suspēsus ip̄o iure. z missa ei? nō debet audiri. vt p̄ extra de cohabitatiōe clericoz z mul/ erū. c. vestra. Audiēs āt missam ei? pec/ cat mortalit̄. fm̄ Tho. i. x. q̄dlibeto. q. 8. Hoc āt irelliḡit de publicis fornicari/ rijs. Querit̄ si talis celebret: v̄l fiat ir/ regularis. R̄ndeo q̄ sic. **H**ec Wilhelms? Querit̄ v̄l ep̄s possit cū talib; disp̄sa/ re. R̄ndeo q̄ sic. Ex q̄ disp̄satio in h̄ ca/ su nō est phibita. Et iura q̄ inueniunt̄ in p̄trariū illa p̄tēdūt̄ suspēsō ab hoīe: nō a iure. q̄ iura benigni? solēragē q̄

hoīes. **H**ec Wilbel. Querit̄ v̄l clerici q̄ expēdūt patrimonii crucifixi cū meret/ tricib; teneant ad restitutōem. R̄ndeo q̄ clerici q̄ res ecclē dāt nō solū meret/ ricib;. h̄ etiā h̄strionib; v̄l et suis p̄laguis/ neis nō p̄t naturā sustērandā. h̄ vt fact̄ ant eos diuites de patrimonio crucifixi raptōres sunt. z tenent ad restitutōem.

B Querit̄ v̄n faciāt restitutōem. R̄ndeo si h̄nt patrimonii seclare. v̄l ali q̄d de artificio vel labore manuum: de istis possunt restituere. Sed de reb; ec/ clēsiē sufficit restituere q̄ quicq; eis su/ perest sc̄z sup̄uictū z vestitū. hoc debet dari pauperib;. Nisi tūc subtraherēt si/ bi de necessarijs. v̄l nisi res quas habu/ erunt d̄ patrimonio vel de artificio expē dissent in v̄sus ecclē. **H**ec Wilhelms. V̄trū concubine sacerdotū teneātur re/ stituere que a sacerdotib; pro tali illicito ope recipiunt. Respondeo h̄z Raymū dum q̄ sic. Nam fornicarie z huiusmo/ di turpes persone tenentur restituere ip̄sē ecclē: nisi forte eis fuerit datum causa es/ lemosyne in summa necessitate. q̄ tunc fuit debitū. **I**dē Hostien. Queritur. si notori? fornicator possit absoluerē. R̄n/ deo q̄ non. q̄ suspēsus ē quo ad se z etiā quo ad alios. vt habetur extra de coha/ bitatiōe clericoz. c. questum. Et sciēdū q̄ magister in cōpendio theologicē veri/ tatis dicit̄ q̄uis oēs sacerdotes habeāt clauēs: nō tū omnes p̄nt ligare z soluere sicut excommunicati. suspēsi z heretici damnati. hoc āt non est p̄ defectū or/ dinis: sed quia non habet materiā. sc̄z subditos qui auferūtur eis cū excomū/ cant. possunt tamen baptizare. q̄ hoc ē sacramētū necessitatis. possūt quoq; ta/ les eucharistiā p̄secrare. q̄ hoc substan/ tialit̄ adheret ordini. ligare autē z soluere adheret ordini accidentalit̄.

De sacramento matrimonij.

Matrimonium honorauit deus multipliciter. Primo in hoc. q̄ ipse per se instituit. Secundo.